

160
Miután én azt hiszem, hogy ez a törvényjavaslat közérdeket szolgál és miután azt hiszem, hogy ez a törvényjavaslat a székely népnek javára fog szolgálni: én a magam részéről kérem annak elfogadását. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés a jobb- és baloldalon. A szónokot számosan üdvözik.)

Ez a lelkes felszólalás nemcsak az államtitkár ur sikerét jelenti, hanem az erdőgazdaságét is, amelyet neki köszönhetünk.

Röviden fölszólalt még *Günther* Antal igazságügyminiszter is.

Ekként tető alá került a magyar törvényhozásnak oly alkotása, amely nagy visszaéléseket hivatott megszüntetni és az erdőgazdaság észszerű vitelének útját egyengeti. A magyar erdőgazdaság minden hive köszönettel tartozik megalkotóinak. Az arányosítás körüli visszaélések megszüntetését célzó első kezdeményezések a földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztálya részéről indultak ki s napirenden tartásuk és orvoslásuknak következetes és szívós követelése első sorban *Horváth* Sándor miniszteri tanácsos ur érdeme.

A kérdés dülőre jutása *Darányi* Ignác, *Polónyi* Géza és végeredményben *Günther* Antal miniszter uraknak köszönhető, kik a helyzetet a maga sivár valóságában felismerve, az ügyet magukévá tették és célhoz is juttatták. A javaslat kidolgozása körül nagy munkát végzett *Sebess* Dénes kir. táblai bíró, akiben alapos jogi ismeret a nép gazdasága iránti helyes érzékkel párosul.

Néhány szó a fehér ákác fajváltozatairól.

Irta: *Kiss Ferencz* m. kir. erdőtanácsos.

Análunk általában fehér ákác névvel megjelölt fa fajváltozataival nemcsak lehet, de kell foglalkozni, mert alig van honi faneveink közül háladatosabb fa nálánál s nap-nap mellett nagyobb területet hódít meg a maga részére.

Éppen azért a legmelegebben üdvözlöm Kondor Vilmos szakértő kezdeményező értekezését.

Én szintén már évek hosszú sora óta figyelem az ákáczfán mutatkozó egyes eltérő jelenségeket, mert tény az, hogy kiválóbb növekvést mutató fáknál az ok nem mindig a talajra vezethető vissza, hanem az egyén sajátos tulajdonságaira.

Miután a magról örökli át az egyed jó vagy rossz tulajdonságait, az ákáczfánál is a fajváltozatok megállapításánál a kiinduló pontnak a virágzatnak s illetve az ebből fejlődő magnak kell lenni.

Hogy mennyire fontosnak tartom ezen kérdés tanulmányozását, hivatkozhatom arra, hogy már 1904. évben hívtam fel figyelmét erdészeti főiskolánk egyik rátermett tudós tanárának a fehér ákác fajváltozványára. Magának a kísérleti állomásnak kellene programjába vennie, nem általánosságban, hanem a megfigyelendő kérdések részletes feltevése által, az ákác fajváltozatainak tudományos megállapítását, hogy a sajátos előnyös tulajdonságok a gyakorlatban esetleg hasznosíthatók legyenek.

Már mintegy 15 éve annak, hogy az ákáczia virágzatának megfigyelése rávezetett arra, hogy ugyanoly termőhelyen előforduló ákáczfánál azok az egyedek, amelyeknek virágja fehér, világos sárgás és zöldes, szebb növekvést mutatnak, mint a karminpiros virágu egyedek.

Éppen ezen tapasztalat indított arra, hogy már ezelőtt több mint 3 évvel közöltem, hogy „előfordul karminvörös virág is, ugyanilyen szőrökkel a levélnyélen és tavaszi hajtáson“.

„Ezen ákác galyai a törzstől elálló, maga a fa girbe-görbe még a legjobb talajon is, növekvése sokkal gyengébb, mint a fehér vagy zöldessárga virágu ákáczé, magasra nem nő.“

„Ez a fa valószínűleg a közönséges ákác és a Robinia viscosa hybridje.“

A karminvörös virágu ákáczfák virágzásának idejét 1904. évben megfigyelve, tapasztaltam, hogy május 17-én a fehér, világos zöld, sárgás és kissé karminvörösbe játszó virágokkal, de sima virág- és levélnyélen bíró egyedek virágai teljesen nyitva voltak; míg a karminpiros virágok, melyeknek virág- és levélnyele, valamint tavaszi hajtásai vörös szőrökkel voltak ellátva, ugyanakkor csak bimbóban voltak s csak egy hét múlva nyíltak; a szurkos ákác ragadós anyagát azonban nélkülözik ezek a fák, vagy legalább is tapintás által az nem vehető észre.

Ezek a fák állományt képezve, a Csongrád megyében fekvő Horgos község határában, a horgosi Kárász Imre örökösének tulajdonát képező erdőbirtokon fordulnak elő, faszegélyképpen pedig az ugyancsak ezen birtokkal határos szegedi bérföldeken.

A Kárász örökösök erdeje a múlt század hatvanas éveiben telepítettett a futóhomok megfogása céljából s a mag valószínűleg külföldről származott, mert ugyancsak a család birtokában volt Kamaráserdőben, valamint a jelenleg tulajdonában lévő Tévedőerdőben külföldi fánemek is vannak.

A horgosi ákáczerdő, bár helyenkint a talaj megfelelő, növekedésben gyenge, az egyedek legfeljebb csak másodrendű fává nőnek.

A szörnélküli, karminpirosas virágu ákácok mintegy átmenetet képeznek a két szélsőség között; ugyanez az átmenet az egyedek fejlődésénél is szemlélhető.

Fentiekből kitetszik, hogy a csemeteneveléshez szükséges maggyűjtésénél nem lehet közömbös az ákácznál sem, hogy minő fáról szedjük.

Ezzel kapcsolatban megemlítendőnek vélem az ákáczmagvetésére vonatkozó azon gyakorlati tapasztalataimat, hogy itt az Alföldön határozottan károsnak tartom a késői magvetést, különösen a kötöttebb talajon. Nálam minden évben azok a vetések sikerültek legjobban, melyeket a legelső napokban eszközöltem. Nálam, hol évente 1500—1600 *kg* ákáczmagot vetünk el, nem egy napon történik a vetés, hanem nyolcz-tíz napig eltart; sok év óta nem tapasztaltam, hogy az első napokon elvetett mag sikertelenebb lett volna, mint az utolsó napokban elvetett; ellenben azt sokszor tapasztaltam, hogy az első napokon elvetett magból több és erőteljesebb csemete fejlődött, mint az utolsó napokban elvetett magból.

Az Alföldön szabályképpen felállítható volna, hogy az ákáczmag elvetése legkésőbb április hóban befejezendő. Huszonhárom év óta kelő ákáczmagvetésem nem fagyott el, ellenben a korai fagyok a fejletlen csemetékben a legutóbbi két évben igen sok kárt tettek.

Általában forrázatlan magot vetek, csak a pótlásnál forrázottat.

